

РЕШЕНИЕ

№ 93

гр. Бургас, 18.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД – БУРГАС в публично заседание на шести април през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Събина Н. Христова Диамандиева

Членове: Калина Ст. Пенева
Кремена Ил. Лазарова

при участието на секретаря Марина Д. Димова
като разгледа докладваното от Събина Н. Христова Диамандиева Въззивно гражданско дело № 20222000500072 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по чл.258 и сл. ГПК

Образувано е по въззивна жалба на Г.С., чрез законния му представител и баща И.С., представляван от адв.Н. от АК гр.Х., против решение №379 от 22.12.2021г. постановено по гр.д.№254/2021г. по описа на Окръжен съд гр.Бургас, в отхвърлителните му части както по иска за присъждане на обезщетение, така и по отношение на претенцията за дължимата законна лихва по основание, размер и с оглед началния момент.

Във въззивната жалба са изложени доводи за неправилност на акта във връзка с определяне на дължимото обезщетение и се иска изменение на обжалваното решение в отхвърлителната иска част над размера на 12 000лв. и уважаване на иска в пълния предявен размер. Възражава се по отношение на приетото съпричиняване, вследствие на което, според страната, обезщетението е необосновано намалено. Претендират се лихви за забава от 15.09.2020г. Претендират се разноски по делото.

В законния срок е постъпил отговор от страна на въззиваемото застрахователно дружество. Становище му е за потвърждаване на решението като правилно и законосъобразно.

Страните не са направили доказателствени искания.

Бургаски апелативен съд, в рамките на заявените въззивни оплаквания и въз основа на собствен анализ на събраните по делото доказателства приема следното:

С обжалваното решение окръжният съд **отхвърлил** иска на

жалбоподателя в качеството му на родител и законен представител на малолетния му син Г. против Застрахователно дружество „Евроинс“ АД, ЕИК * със седалище и адрес на управление – гр.С. с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ, да заплати сумата от 19 000 лв., дължим остатък от предявената като частична претенция от 40 000 лв. при общ размер на иска от 60 000 лв. за обезщетение на причинени неимуществени вреди и **осъдил** Застрахователното дружество да заплати лихва за забава върху главницата от 12 000 лева, начиная от 15.09.2020г. до датата на изплащането на сумата – 06.01.2021г., като претенцията за лихва върху останалата част от 9000 лв., изплатена сума от застрахователя на 06.01.2021г. за същия период **отхвърлил** като неоснователна.

За да приеме решението си, съдът приел, че на основание чл.52 ЗЗД размер на обезщетение от 60 000лв. е справедлив с оглед доказаните по делото травматични увреждания на малолетния пострадал, но при заявено възражение за съпричиняване определил принос на пострадалия и неговите родители в общ размер на 80 %, като намалил дължимото до размера на 12 000лв. и присъдил само върху тази главница лихва за забава.

Така постановеното решение е неправилно по следните съображения:

На 11.07.2020г. около 17.00 ч. в гр.А. по улица „Р.“ водачът на МПС „Рено Меган“ с рег.№ * З., застрахован по застраховка гражданска отговорност при ответното дружество, в участъка на пресичане на улицата от ул.“Е.“, блъснал малолетния Г., тогава на 8 г., който управлявал велосипед по ул.“Е.“. Водачът не е избегнал сблъсъка, велосипедът е останал на мястото на удара, а детето е изхвърчало напред и е паднало до левия край на предната броня на автомобила. След удара водачът качил детето в автомобила си и го откарал в ЦСМП – гр.Н., а оттам със специализиран автомобил на Спешна помощ е бил транспортиран в УМБАЛ – Бургас, като е било прието в неврохирургичното отделение на болницата. Изписано е на 24.07.2020г.

Видно от приложените към исковата молба медицински документи и заключение на вещото лице д-р М., детето е получило фрактура темпорално вдясно, суспектна фрактура окципитално в дясно, пневмоцефалия, субдурален хематом, мозъчен едем. Поставена е окончателна диагноза – закрито счупване на свода на черепа с малък субдурален хематом и травма на главния мозък.

По повод инцидента е било образувано ДП №320 ЗМ – 214/2020г. по описа на РУ на МВР-П.. Впоследствие, с Решение №260021 от 11.12.2020г. постановено по НАХД №249/2020г. влязло в законна сила на 26.12.2020г. на РС-Поморие, водачът е признат за виновен в това, че на 11.07.2020г. в гр.А., нарушавайки разпоредбата на чл.48 от ЗДвП не е пропуснал приближаващия се от дясната му страна велосипедист и по непредпазливост му е причинил средна телесна повреда, изразяваща се в закрыта черепно-мозъчна травма – счупване на черепа с малък субдурален хематом и травма на главния мозък, довела до разстройство на здравето, временно опасно за живота.

На основание чл.300 ГПК решението на съда по чл.78а НК, имащо правната сила на присъда по наказателно дело относно гражданските последици на деянието, обвързва настоящия съд по отношение на

разрешените в него въпроси за деянието, неговата противоправност и вината на дееца.

Не се оспорва наличието на валидно сключена застраховка гражданска отговорност с ответното застрахователно дружество.

За изясняване механизма на произшествието по делото е назначена комплексна автотехническа и медицинска експертиза. Въз основа на данните по делото вещите лица сочат, че преди инцидента пострадалият ищец с неговия приятел са се движели с велосипедите си по улица „Е.“, като възнамерявали да завият наляво в кръстовището по улица „Р.“ (извод, за който не са представени доказателства по делото). Вещото лице Е. посочва, че скоростта на велосипедиста е била около 20 км/ч, а тази на автомобила – около 37 км/ч.

Водачът на автомобила възприел опасността на около 8.9 м от мястото на удара и е предприел интензивно спиране, но след навлизане в кръстовището. Разстоянието от 8.9 м до мястото на удара на автомобила е изминал за 1.7 сек. Ударът е станал в предната дясна част на предната броня на автомобила и предната гума на велосипеда. За велосипедистът ударът е бил прав, централен, а за автомобилът – страничен-ексцентричен, което означава, че велосипедистът не е променил траекторията на движението си, т.е. не е завивал. Мястото на удара е на самото кръстовище. Вследствие на сблъсъка велосипедистът излетял от седалката и паднал на асфалта. Вещото лице Е. заключава, че причината за произшествието е нарушение на правилата за движение от страна на застрахования водач по чл.48 ЗДвП – на кръстовище на равнозначни пътища не е пропуснал ППС, намиращо се от дясната му страна. Кръстовището не е било регулирано. Водачът на автомобила не е спрял, не е намалил скоростта при приближаване на кръстовището. Вещото лице изразява становище, че водачът е следвало да подходи към кръстовището с готовност да пропусне движещите се отдясно пътни превозни средства, той е следвало да спре, преди да навлезе в кръстовището. Имал е видимост слабо ограничена в долната част, но достатъчна да възприеме движението вдясно, както и детето (снимка на л.176). В случая, велосипедът е пътно превозно средство с водач – малолетно дете на 8 г., движещо се съобразно правилата на ЗДвП в крайно дясно по посоката на движение, който е бил с предимство. Не се спори и се установява, че водачът на автомобила е възприел детето преди удара. Вещото лице сочи, че не може да определи опасна зона на спиране на детски велосипед с водач – малолетно дете. Пострадалото дете изобщо не е реагирало с намаляване на скоростта или спиране, докато приближавало кръстовището, но по правилата за движение – чл.80, т.2 ЗДвП и чл.48 ЗДвП, то не е било длъжно.

Травмата на главата е получена при падането на асфалта. Вещото лице по медицинската част д-р Г.М. заключава, че ако детето е носело предпазна каска черепно-мозъчната травма би могло да бъде избегната или тя да е в по-лека степен.

Увреждането на детето се изразява в счупване на черепа с малък субдурален хематом, травма на главния мозък, мозъчно сътресение, пневмоцефалия, мозъчен едем, контузионен оток в окципиталната област,

екскорияция в лумбалната област, непосредствено след удара – загуба на съзнание, поради което се е наложил прием в реанимация, двуседмично болнично лечение в неврохирургия. По свидетелски показания детето е преживяло сериозни болки и страдания, ограничения, които трудно е търпяло с оглед на ниската си възраст. Отделно, но вследствие на травматичното увреждане, детето е получило и психични травми, изразяващи се в страх и тревожност, отшумяващи бавно.

Налице е пряка причинно – следствена връзка между претърпените от детето болки и страдания вследствие на получените травми и причиненото ПТП по вина на застрахования водач. Страданията на детето, процеса на лечение и възстановяване са продължили сравнително дълго. Както сочи майката – свидетел – то все още продължава да приема медикаменти за проблемите в главата. Продължава и да търпи ограничения в ежедневието си – в училище и в игрите.

При определяне на размера на конкретното обезщетение по чл.52 ЗЗД съдът отчита следните обстоятелства, от значение за определяне на размера на паричния еквивалент на неимуществените вреди, които са възприети в съдебната практика като общ комплекс, удовлетворяващ изискването за справедливост: характера и степента на увреждането сочат на тежка травма на главата квалифицирана като средна телесна повреда, придружена със загуба на съзнание, продължително лечение в реанимация и неврохирургично отделение, продължителен възстановителен процес, с характерни болки в главата. Страхът и безпокойството са особено травмиращи във възрастта на детето и остават трайни следи в детската психика.

Според въззивният съд обезщетение от 60 000 лв. сочи на адекватен паричен еквивалент за преживените от детето Г. болки и страдания. Безспорно доказано е по делото, че ответното застрахователно дружество вече е изплатило сумата от 21 000 лв. на 06.01.2021г., която следва да бъде приспадната.

По възражението за наличие на основание по чл. 51, ал.2 ЗЗД.

Според ответника, вина за произшествието има и пострадалото дете, което съобразно установеното се е движело с висока скорост към кръстовището и от негова страна не е имало никаква реакция за избягване на удара. Съгласно разпоредбата на чл.164 от ЗДвП пострадалият, който е бил само на 8 г. към момента на произшествието, изобщо не е трябвало да се движи по пътното платно – детето е било без надзор на родител, както повелява ал.2 на цитираната разпоредба. На следващо място - пострадалият е бил без предпазна каска. Изразява се становището, че е налице съществен принос от страна на детето и неговите родители за съпричиняване на вредоносния резултат, който следва да се определи не по-малко от 80%. Съпричиняване е налице и по линия на контрола на детето. Родителите му не са изпълнили задълженията си по чл.125 ал.3 от СК и чл.8 ал.8 от Закона за закрила на детето да не оставят без надзор дете под 12 годишна възраст.

Въззивният съд, след анализ на релевантните по въпроса обстоятелства приема, че съпричиняване по смисъла на разпоредбата на чл.51, ал.2 ЗЗД е налице, но далеч не в претендираното съотношение.

В ППВС №17/63г. т.7 е разяснено, че обезщетението за вреди от непозволено увреждане се намалява, ако самият пострадал е допринесъл за тяхното настъпване. За подобен извод е от значение наличието на причинна връзка между поведението на пострадалия и настъпилия вредоносен резултат, а не и на вина, каквато малолетният пострадал не може да носи. Обективният характер на съпричиняването е признат и в решение № 165 от 26.10.2010г. по т.д.№93/2010г. на ВКС, II т. о. В същото е посочено, че вината на пострадалия не е елемент от фактическия състав на чл.51, ал.2 ЗЗД и с оглед на това способността на увредения да действа разумно и да предвижда евентуалните негативни последици от своите действия и бездействия са правно ирелевантни за института на съпричиняването, а принос по смисъла на чл.51, ал.2 ЗЗД е налице винаги, когато с поведението си пострадалият е създал предпоставки за осъществяване на деликта и за възникване на вредите или е улеснил механизма на увреждането, предизвиквайки по този начин и самите вреди.

В множество решения на ВКС, напр. по т.д.№1879/2019г. на ВКС, ТК, т.д.№2722 по описа за 2019г., т.дело № 3252 /2015 година, т. дело № 598 по описа за 2016г. и т.д.№1879 по описа за 2019г. е посочено, че обезщетението за неимуществени вреди, определено според указаното в ППВС №4/68г. след обсъждане на обстоятелствата на конкретния случай, се намалява **съответно на приноса** на пострадалия, с отчитане на размера на съпричиняването. Съдебната практика съобразява, при отчитане на относителния дял на всеки от участниците в увреждащото събитие, тежестта на противоправните прояви на всеки от тях, имащи непосредствено въздействие за възникване на увреждането и вредите.

Законовата регламентация на задълженията на водачите на МПС изисква от тях полагането на завишена грижа, когато на пътя има деца. Съгласно приетото в решение № 91/20.08.2014г., по т.д.№ 66/2013 г. на I т.о., възрастта на пострадалия при пътно-транспортно произшествие не само е релевантна за преценката на решаващия съд дали той би могъл да допринесе за настъпила вредоносен резултат, но сама по себе си, по арг. от чл.116 и чл.117 ЗДВП е фактор, завишаващ дължимата от страна на водача на моторното превозно средство грижа при изпълнение на тази правно регламентирана дейност, представляваща по естеството си източник на "повишена опасност" /по см. на чл.134, ал.1 НК/.

Съобразно изложеното съдът приема, че настъпване на произшествието се дължи на противоправното поведение на двамата участници – водачът в нарушение на чл.5, ал.2, т.1 и чл.20, ал.2 и чл.48 ЗДВП, а именно - да бъде внимателен и предпазлив към уязвимите участници в движението, каквито са пешеходците и водачите на двуколесни пътни превозни средства и да съобрази скоростта си с конкретните условия на видимост, така е да бъде в състояние да спре при възникване на препятствие и да спазва предимството на дяснодвижещите се ППС, а велосипедистът в нарушение на чл.164, ал.2 ЗДВП не е изпълнил задължението си да управлява велосипеда по тротоара и да не се движи по пътното платно без придружител, навършил 16 години. В ЗДВП не е предвидено задължение за носене на каска за велосипедистите

(чл.79 и чл.80 ЗДвП).

Прави се искане да се вземе предвид поведението на водача на автомобила-същият е откарал детето веднага в болница, върнал се е на местопроизшествието и е съдействал на органите на МВР. Това обстоятелство е взето предвид при решаване на въпроса за наказателната отговорност на водача, то е последващо на факта на увреждането и не се отразява на гражданскоправните последици от деянието.

Твърденията за висока скорост на велосипедиста не се подкрепят от заключението на вещите лица и от разпоредбата на чл.21 ЗДвП.

Грижовността на родителите на пострадалия не следва да се отразява негативно върху правото на детето да получи справедливо обезщетение. Този довод е относим при евентуални техни претенции за обезвреда.

Ето защо въззивният съд определя дял на съпричиняване за пострадалия по смисъла на чл.51, ал.2 ЗЗД в размер на 20 % и съобразно с това да се намали дължимото обезщетение на 48 000лв. От тази сума следва да се приспадне вече получената сума от 21 000лв. и при предявената претенция от 40 000лв. да се уважи иска до размера на 19 000лв.

Относно претенцията за дължимата лихва.

Застрахователят възразява, че не е бил уведомяван за произшествието преди предявяване на извънсъдебната претенция на 06.01.2021г. и сочи, че при условие, че бъде уважен главния иск то лихва за забава следва да се начислява от момента на плащане на извънсъдебната претенция.

По делото е установено с писмени доказателства, че застрахователят е бил уведомен и е образувал щета на 16.10.2020г.

В хипотезата на пряк иск от увреденото лице срещу застрахователя по застраховка «Гражданска отговорност» в застрахователната сума по чл.429 КЗ /в сила от 01.01.2016г./ се включва дължимото от застрахования спрямо увреденото лице обезщетение за забава за периода от момента на уведомяване на застрахователя.

Затова и въззивният съд приема начало на периода, в който са дължими лихви до пълното изплащане - датата 16.10.2020г., като за сумата от 21 000лв. лихви се дължат до 06.01.2021г., а за останалата част – до изплащането на главницата.

По изложените съображения обжалваното решение следва да бъде отменено в отделните негови части, които не съвпадат с приетото в настоящия съдебен акт и бъде постановено ново по същество на спора, като бъде присъдено поисканото обезщетение в установения по делото размер, като бъде присъдена и законната лихва от датата на която застрахователят е бил уведомен за настъпване на застрахователното събитие.

Мотивиран от изложеното Апелативен съд –Бургас, граждански състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯВА решение №379 от 22.12.2021г., постановено по гр.д.№ 254/2021г. по описа на Окръжен съд гр.Бургас в частта, в която е отхвърлен

искът на И. Г. С., от гр.А., в качеството му на законен представител на малолетния му син Г.С. против Застрахователно дружество „Евроинс“ АД, ЕИК * със седалище и адрес на управление – гр.София с правно основание чл.432 ал.1 от КЗ заплати сумата от 19 000 лв. – от претенция от 60 000 лв. – частично предявена в размер от 40 000 лв. – обезщетение за причинени неимуществени вреди, както и по отношение претенцията за дължимата лихва, както и за разноските, **както вместо него ПОСТАНОВЯВА:**

ОСЪЖДА Застрахователно дружество „Евроинс“ АД, ЕИК * със седалище и адрес на управление – гр.С. да заплати на ИВ. Г. С. в качеството му на родител и законен представител на малолетния Г. И. С. и двамата от гр.А. да заплати сумата в размер на 19 000лв. (деветнадесет хиляди лева) от предявена като частична претенция в размер на 40 000лв. от общо 60 000лв., представляващи обезщетение за неимуществени вреди на Г.С., понесени от настъпилото на 11.07.2020г. застрахователно събитие – пътнотранспортно произшествие по вина на застрахован „Гражданска отговорност“ водач Д. К. З., в гр.А., ведно със законната лихва от датата на уведомяване за настъпване на застрахователното събитие 16.10.2020г. до пълното изплащане.

ОСЪЖДА Застрахователно дружество „Евроинс“ АД, ЕИК * със седалище и адрес на управление – гр.С. да заплати на И. Г. С. в качеството му на родител и законен представител на малолетния Г. И. С. и двамата от гр.А., лихва за забава върху главницата от 21 000лв., начиная от 16.10.2020г. до датата на изплащането на сумата – 06.01.2021г.

ОСЪЖДА Застрахователно дружество „Евроинс“ АД, ЕИК * със седалище и адрес на управление – гр.С. да заплати по сметка на Апелативен съд – Бургас сумата от 760 лв. – дължими държавни такси.

Решението може да се обжалва с въззивна жалба пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните с касационна жалба.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____